

Nr 500

Av herr **Martinsson**, angående vårdnaden om barn i visst fall.

Den svenska lagstiftningen rörande förhållandet mellan föräldrar och barn liksom även lagstiftningen om samhällsorganens förhållande till barn och ungdom präglas i allmänhet av principen om att den unges intresse skall gå före andra intressen. Föräldrars i och för sig legitima intresse av att ha vårdnaden om barn och att få umgås med dem måste många gånger stå tillbaka för barnets intresse av att få växa upp i en lugn och harmonisk miljö och få utvecklas till en nyttig samhällsmedborgare alltefter sina förutsättningar. Samhällets intresse av effektiv administration och processekonomi måste stå tillbaka för den unga generationens intresse. Denna grundsyn präglar i stort sett den gällande barnavårdslagstiftningen, och den präglar även den nya lagstiftning om flyttning av barn, som antogs av förra årets riksdag.

Beklagligt nog gäller inte denna princip inom alla delar av familjerätten. Vissa avsnitt präglas fortfarande av en syn på dessa frågor, vilken knappast hör hemma i vår tid.

Detta gäller bl. a. rättsreglerna i 6 kap. 7 § föräldrabalken om vårdnaden om barn, när föräldrarna inte är ense i denna fråga. Enligt lagrummet skall rätten, om föräldrarna på grund av söntring lever skilda, förordna om vilken av dem som skall ha vårdnaden om barnen. Om överenskommelse ej kan träffas »bestämme rätten efter vad med hänsyn främst till barnens bästa finnes skäligt». I fortsättningen uttalas emellertid: »Bär endera huvudsakligen skulden till sammanlevnadens hävande, och äro de lika skickade att hava vårdnaden om barnen, vare den andre närmast därtill.»

Denna bestämmelse fick sin närmare utformning i lagen den 12 november 1915 om äktenskaps ingående och upplösning. En liknande mera rigorös regel fanns i den äldre giftermålsbalken. När föräldrabalken antogs av riksdagen år 1949 var denna fråga uppe till behandling. I motioner väckta i båda kamrarna föreslogs, att den supplerande regeln om makars skuld skulle utgå. Motionerna avslogs i båda kamrarna. År 1962 togs frågan upp på nytt i en motion av mig. Motionen väcktes endast i andra kammaren. Första lagutskottet avstyrkte motionen. Den avslogs i enlighet med utskottets förslag i första kammaren, medan en reservation om bifall till motionen bifölls i andra kammaren.

Det har under de år, som gått sedan saken senast var uppe till behandling, ej tagits något initiativ från Kungl. Maj:ts kansli, och ärendet är uppenbarligen ej föremål för utredning. Det framstår som orimligt, att föräldrarnas uppförande skulle

påverka bedömningen av en vårdnadsfråga. Endast barnets intresse skall gälla. Med nuvarande rättsregel kommer vårdnaden närmast att tillfalla någon som belöning för gott uppförande i äktenskapet, medan å andra sidan någon kan berövas vårdnaden om ett barn som en sanktion föranledd av ett mindre gott uppförande. Även processekonomiska skäl talar för att regeln utgår, då ibland tämligen onödiga vårdnadsprocesser igångsättes med åberopande av den otidsenliga supplerande regeln om föräldrarnas skuld.

På grund av det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till sådan ändring i 6 kap. 7 § föräldrabalken att p. 3 i första stycket av ifrågavarande lagrum utgår.

Stockholm den 24 januari 1968

Bo Martinsson (s)
